



Мерсел БИЉАЛИ

“
*Golemi работ i
za mali lu/e*
”

Доколку читате книги кои ги пишувале луѓе од типот на Роберт Каплан ќе добиете впечаток дека светот е во тотален хаос и дека е пред распаѓање. Ако потоа читате автори кои пишуваат за светската економија, која се глобализира и се интегрира, ќе прочитате дека светот станува единствен обединувајќи се во капитализам. И ако случајно го зачитате Френсис Фукајама ќе почнете да верувате дека на историјата навистина ѝ дошол крајот: "Готово е со историјата, готово е со дијалектите, сè се сведува на капиталистичко земјоделство и либерална демократија".

Итогаш хаосот се преселува во вшата глава. Како е можно истовремено светот да се распадне, глобализирано да се обединува, а на историјата да ѝ се видел крајот? Овој "хаос" многу ми личи на оној во јавното презентирање на ставовите меѓу власта и опозицијата. За политичките партии, кои сега ѝ припаѓаат на власта, на државата, наеднаш "многу добро ѝ тргнало", а тие од опозицијата, не само што ниту со микроскоп не можат да ги "гледаат" таквите успеси, туку што е полошо, според нив, во овие сто дена се "создале" нови сто проблеми. А пред три месеци некако сè кажуваа дијаметрално спротивно. Така, "хаосот" во ставовите пропорционално го намалува бројот на обичните граѓани кои се трудат на работите да гледаат со здрав разум. Како што би рекол Мишел Фуко "лекот за лудците е разумот на другите".

Република Македонија е држава која со многу нешта е доказ за дарежливоста на севишниот Господ. На овие простори тој создал екстремно прекрасни нешта. Но, како што Севишниот секогаш сака да направи баланси меѓу екстремите - ни подарил вакви политичари кои, за жал, многу лесно го трампаат моралот и достоинството за нелегално збогатување. А, истовремено, претендирајќи да бидат и дел од позитивната историја. Некои луѓе, сакајќи да напишат голема историја, само докажале дека нивните најсветли страници на историјата се оние страници кои ги оставиле празни.

Нашата држава е во срцето на Балканот, со прекрасни природни пејзажи, со одлични спортски летни и зимски терени, со бројни важни ресурси и само со два милиона жителя. Колку еден просечен европски град! Кај нас се вкрстуваат двата важни европски коридора (8 и 10). Сè произвесно е дека мегабалканскиот проект АМБО ќе транзитира низ Македонија. Сите овие компоненти на државата ѝ даваат посебна геополитичка положба. Од Самитот во Рига ни беше испратена порака дека земјата ќе

"големи мисли", сигналот беше како гром од ведро небо. Несакајќи да звучиме нихилистички мислам дека треба да се согласиме оти создадените околности надвор и околу нас најмногу влијаеле за пресилниот сјај на пораката од Рига. Ако мислиме дека високиот процент на поддршка од нашите граѓани за вклучување на земјата во НАТО ни е голема предност, воопшто не сме во право. Секоја

Некои луѓе, сакајќи да напишат голема историја, само докажале дека нивните најсветли страници на историјата се оние страници кои ги оставиле празни.

објективна сондажа може да ни докаже дека таквото расположение најмногу произлегува од потребата за зајакнување на внатрешната безбедност на државата по пат на увоз на НАТО-политичкиот авторитет. А да не зборуваме за другите критериуми кои треба да ги исполниме

ТЕОРИЈ

за да бидеме во тренд со процесите на евроатлантското интегрирање на државата. Тука за многу нешта сме на почеток.

Мислам дека треба нашето општество многу повеќе да ги покаже своите изворни капацитети за да докаже дека заслужува да биде дел од НАТО и од ЕУ, пред сè, поврзани со сопствените функционални квалитети кои, пак, се поврзани за нејзините институции, владеењето на правото, борбата против криминалот и корупцијата, правата и слободите на човекот итн. Засега видно за-

Би требало ли нормалното комуницирање меѓу нашите политичари и политичките партии да се смета за осмо светско чудо или, пак, ќе претендираме да бидеме над Ангор, поатрактивни од Колосеум, пограндиозни од Кинескиот сид или поимпресивни од Таџ Махал...

добие покана за полноправно членување во НАТО алијансата во 2008 година ако дотогаш ги исполнуваме потребните критериуми. Иако поединечните оценувања на државите од Јадранската повелба се разликуваат во нијанси, сепак според силата на содржината, пораката е повеќе отколку што се надевале и најоптимистичките предвидувања. Дури и за нашите премали глави, опседнати со

остануваме во овие клучни компоненти. За жал, ние сè уште слободата и правата ги мериме по слободата на политичарите неограничено да прават глупости и тука сме најслободната држава. Нашиот политичар сè уште нема поголем капацитет за својата неснаодливост да ја амбалажира со "ветер и магла". Некои од нив себеси се гледаат како стебло преполно со плодови, но ако ја заостри-

ме сликата ќе добиеме исушено и соголено стебло, кое нема ниту лисје. Тој настојува да опстои на политичката сцена, нудејќи празни содржини кои немаат ништо заедничко со тоа што се нарекува подобрување на животниот стандард на луѓето. Поради тоа, со самозалажување ќе настојува празно да игра во стилот "и волкот сит и овците на број" за на крај да увиди дека тоа е можно само

како и на нивната тотална ирационалност во селекционирањето на средствата во борба за власт и превласт. И по толку години плурален живот разговорите и договарањата меѓу нашите политички партии, кои припаѓаат на власта, и на опозицијата, сè уште се сведени во ниво на маргини. Нивното меѓусебно комуницирање останува под сенката на странците без чиј "допинг" нема разговори,

свеста дека дијалогот не претставува понижување, срам, навреда или повреда на суетата. Партиите, од сегашните позиции засновани на меѓусебно препукување, треба да се оддалечат на пристојна дистанца, без која политичките спротивставувања продолжуваат да се развиваат како спирала. Се исцрпуваме во тоа наше карактеристично "кој најмногу е виновен", натпреварувајќи се во меѓусебното плукање, при што и во јавноста и во политиката малкумина се оние кои трагаат по разумно и опортунно решение. Странците будно следат како понатаму ќе се однесуваме во однос на фаворизираните олигарси и корумпираноста на државните функционери. Потоа, дефинитивно треба да се простиме од апсурдното партизирање на државната администрација, дури до ниво "идиот да е ама од наша партија да е". Исто така, многу нешта треба да се променат и во медиумското третирање на нашата реалност, цели и стремежи. На повеќето од нив им недостасува јасна стратешка и рационална визија за поддржување на процесите потпомагајќи ги опортуната динамика и потребниот курс на општиот развој. Бројни медиуми се преполни со флуидни вистини, полуистини или конструкции. Ако сакате да дознаете како ве замислува ѓаволот - прочитајте од нашиот секојдневен печат. Тука има сè освен вистини. За вас го пишува и тоа што вие не сте го знаеле за себе. Вистината може да биде присутна сосема случајно или, пак, ако пенкалото е побрзо од нечиј злонамерен ум.

Сега во светот е актуелно составувањето на списокот на денешниве седум најголеми светски чуда. Би требало ли нормалното комуницирање меѓу нашите политичари и политичките партии да се смета за осмо светско чудо или, пак, ќе претендираме да бидеме над Ангор, поатрактивни од Колосеум, пограндиозни од Кинескиот ѕид или поимпресивни од Таџ Махал... До сега успешно докажуваме дека трговијата со совеста ни е јака страна. За наша несреќа, како оваа важна човечка доблест да е исчезната во процесот на органската еволуција во исчезнувањето на видовите во немилосрдната борба за опстанок и за превласт.

Во Индија, една поговорка вели "времето е најдрагоценото богатство па затоа и не треба да се изгуби". Треба повеќе да се конзумира американскиот сентиментализам кој за разлика од европскиот, политичките понуди и побарувања не ги засновува секогаш врз пазарно-интересни услови. Американците, меѓу другото, внимаваат во емотивниот и во сентименталниот пристап кон односите со другите држави, кои им се нашле кога имале потреба за нив. Без оглед на големината на државата пријател. Исто така, тие секогаш имале влијание врз политичките одлуки на ЕУ.

**Мишел Фуко рекол: "Лекот за лудаците е разумот на другите".
Во Индија, една поговорка вели: "Времето е најдрагоценото богатство па затоа и не треба да се изгуби".**

Френсис Фукајама рекол: "Готово е со историјата, готово е со дијалектите, сè се сведува на капиталистичко земјоделство и либерална демократија".

кога би се жртвувал овчарот.

Сосема е јасно дека дефицитот на странски инвестиции кај нас е резултат на "нејасната безбедносна слика", што рака на срце, многу повеќе е последица на бесмислените караници и бескрупулозоста на овдешните политичари,

а да не зборуваме за заеднички проекти и акции. А посредувањето, по својата природа, има повеќекратни негативни белези. Со тоа се докажува недостатокот на минималниот потребен демократски капацитет за да функционираат како рутина. Некако тешко се ослободуваме од

АТА НА ХАОСОТ

